

V Bruseli 26. mája 2023
(OR. en)

9855/23

**Medziinštitucionálny spis:
2023/0173(NLE)**

**SOC 374
EMPL 252
ECOFIN 500
EDUC 201**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	24. mája 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 599 final
Predmet:	Návrh ROZHODNUTIA RADY o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 599 final.

Príloha: COM(2023) 599 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 24. 5. 2023
COM(2023) 599 final

2023/0173 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Na základe Zmluvy o fungovaní Európskej únie majú členské štáty považovať svoje hospodárske politiky a podporu zamestnanosti za vec spoločného záujmu a koordinovať svoju činnosť v rámci Rady. Rada má prijať usmernenia pre politiky zamestnanosti (článok 148), pričom tieto usmernenia musia byť zlučiteľné s hlavnými smermi hospodárskych politík (článok 121).

Kým hlavné smery hospodárskych politík zostávajú v platnosti bez časového obmedzenia, usmernenia pre politiky zamestnanosti treba vypracovať každý rok. Usmernenia boli prvýkrát prijaté spoločne („integrovaný balík“) v roku 2010 na podporu stratégie Európa 2020. Integrované usmernenia zostali stabilné do roku 2014. V roku 2015 boli prijaté revidované integrované usmernenia. V roku 2018 boli usmernenia pre politiky zamestnanosti zosúladené so zásadami Európskeho piliera sociálnych práv, ktorý v novembri 2017 vyhlásili Európsky parlament, Rada a Komisia na podporu reforiem na vnútroštátnej úrovni a na usmernenie obnoveného procesu vzostupnej konvergenzie v celej Európe v záujme lepších pracovných a životných podmienok, a tie isté usmernenia sa uplatňovali aj v roku 2019. V roku 2020 boli upravené tak, aby zahŕňali prvky súvisiace s dôsledkami krízy spôsobenej ochorením COVID-19, so zelenou a digitálnou transformáciou a s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja. V roku 2021 neboli zmenené, upravili sa iba odôvodnenia, a to tak, aby odrážali výstupy sociálneho samitu v Porte a Akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv. V roku 2022 boli usmernenia zmenené tak, aby sa znenie prispôbilo odlišnej situácii po pandémie COVID-19, pričom sa doň pridalo viac prvkov súvisiacich so spravodlivosťou v rámci zelenej transformácie, zohľadnili sa nedávne politické iniciatívy a doplnili sa osobitne dôležité politické prvky v súvislosti s inváziou Ruska na Ukrajinu. V roku 2023 opäť neboli zmenené, upravili sa iba odôvodnenia, a to tak, aby odrážali novú hlavnú cieľovú hodnotu EÚ a vnútroštátne cieľové hodnoty v oblasti pracovných miest, zručností a znižovania chudoby i nedávne iniciatívy.

Spolu s hlavnými smermi hospodárskych politík sa usmernenia pre politiky zamestnanosti predkladajú ako rozhodnutie Rady o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (časť II integrovaných usmernení) a poskytujú základ pre odporúčania pre jednotlivé krajiny v príslušných oblastiach.

Revidované „usmernenia pre politiky zamestnanosti“:

Usmernenie č. 5: Zvyšovanie dopytu po pracovnej sile

Usmernenie č. 6: Zvyšovanie ponuky pracovnej sily a zlepšovanie prístupu k zamestnaniu, ako aj celoživotného získavania zručností a kompetencií

Usmernenie č. 7: Zlepšovanie fungovania trhov práce a účinnosť sociálneho dialógu

Usmernenie č. 8: Presadzovanie rovnakých príležitostí pre všetkých, podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 148 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,

po porade s Výborom regiónov,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Členské štáty a Únia majú pracovať na rozvoji koordinovanej stratégie zamestnanosti so zameraním najmä na podporu kvalifikovanej, vyškolenej a adaptabilnej pracovnej sily, ako aj na trhy práce, ktoré sú orientované na budúcnosť a reagujú na hospodárske zmeny, a to v záujme dosiahnutia cieľov plnej zamestnanosti a sociálneho pokroku, vyváženého rastu, vysokej úrovne ochrany životného prostredia a zlepšenia jeho kvality, stanovených v článku 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“). Členské štáty majú považovať podporu zamestnanosti za záležitosť spoločného záujmu a koordinovať svoje zodpovedajúce činnosti v Rade s prihliadnutím na vnútroštátne skúsenosti týkajúce sa zodpovednosti sociálnych partnerov.
- (2) Únia má bojovať proti sociálnemu vylúčeniu a diskriminácii a podporovať sociálnu spravodlivosť a ochranu, rovnosť medzi ženami a mužmi, solidaritu medzi generáciami a ochranu práv dieťaťa, ako sa stanovuje v článku 3 ZEÚ. Pri vymedzovaní a vykonávaní svojich politík a činností má Únia prihliadať na požiadavky spojené s podporou vysokej úrovne zamestnanosti, so zárukou primeranej sociálnej ochrany, s bojom proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, vysokou úrovňou vzdelávania a odbornej prípravy a ochranou ľudského zdravia, ako sa stanovuje v článku 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“).
- (3) Únia v súlade so ZFEÚ vypracovala a vykonáva nástroje na koordináciu politík v oblasti hospodárstva a zamestnanosti. Súčasťou uvedených nástrojov sú usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov (ďalej len „usmernenia“) uvedené v prílohe k rozhodnutiu (EÚ) 2022/2296 ⁽⁴⁾ a hlavné smery hospodárskych politík

⁽¹⁾ Stanovisko z/zo PM DATE 2023 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽²⁾ Stanovisko z/zo PM DATE 2023 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽³⁾ Stanovisko z/zo PM DATE 2023 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽⁴⁾ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/2296 z 21. novembra 2022 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (Ú. v. EÚ L 304, 24.11.2022, s. 67).

členských štátov a Únie stanovené v odporúčaní Rady (EÚ) 2015/1184 ⁽⁵⁾, ktoré spolu tvoria integrované usmernenia. Vzhľadom na vzájomnú prepojenosť medzi členskými štátmi sa nimi má riadiť vykonávanie politiky v členských štátoch a Únii. Výsledný súbor koordinovaných európskych a vnútroštátnych politík a reforiem by mal byť vhodným celkovým súborom udržateľných politík v oblastiach hospodárstva a zamestnanosti a v sociálnej oblasti, ktorým by sa mal dosiahnuť pozitívny vplyv presahujúci aj na pracovné trhy a spoločnosť ako celok a ktorý by mal účinne reagovať na strednodobé i dlhodobé výzvy, ako aj na následky kríz, ako je napríklad pandémie ochorenia COVID-19 či aktuálna útočná vojna Ruska proti Ukrajine a rastúce životné náklady.

- (4) S cieľom posilniť hospodársky a sociálny pokrok, podporiť zelenú a digitálnu transformáciu, posilniť priemyselnú základňu EÚ a dosiahnuť inkluzívne, konkurencieschopné a odolné pracovné trhy v Únii by členské štáty mali riešiť nedostatok pracovnej sily a zručností a podporovať kvalitné vzdelávanie, odbornú prípravu, odborné vzdelávanie a prípravu orientované na budúcnosť, celoživotné zvyšovanie úrovne zručností a získavanie nových zručností, ako aj účinné aktívne politiky trhu práce a lepšie kariérne príležitosti, a to posilnením prepojení medzi vzdelávacím systémom a trhom práce a uznávaním zručností, vedomostí a kompetencií získaných prostredníctvom neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.
- (5) Uvedené usmernenia sú v súlade s Paktom stability a rastu, existujúcimi právnymi predpismi Únie a rôznymi iniciatívami Únie vrátane odporúčaní Rady zo 14. júna 2021 ⁽⁶⁾, z 29. novembra 2021 ⁽⁷⁾, z 5. apríla 2022 ⁽⁸⁾, zo 16. júna 2022 ⁽⁹⁾, z 28. novembra 2022 ⁽¹⁰⁾, z 8. decembra 2022 ⁽¹¹⁾ a z 30. januára 2023 ⁽¹²⁾, odporúčania Komisie zo 4. marca 2021 ⁽¹³⁾, uznesenia Rady z 26. februára 2021 ⁽¹⁴⁾, oznámení

⁽⁵⁾ Odporúčanie Rady (EÚ) 2015/1184 zo 14. júla 2015 o hlavných smeroch hospodárskych politík členských štátov a Európskej únie (Ú. v. EÚ L 192, 18.7.2015, s. 27).

⁽⁶⁾ Odporúčanie Rady zo 14. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európska záruka pre deti (Ú. v. EÚ L 223, 22.6.2021, s. 14).

⁽⁷⁾ Odporúčanie Rady z 29. novembra 2021 týkajúce sa metód zmiešaného učenia v záujme vysokokvalitného a inkluzívneho primárneho a sekundárneho vzdelávania (Ú. v. EÚ C 504, 14.12.2021, s. 21).

⁽⁸⁾ Odporúčanie Rady z 5. apríla 2022 o budovaní mostov pre účinnú spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania v Európe (Ú. v. EÚ C 160, 13.4.2022, s. 1).

⁽⁹⁾ Odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 týkajúce sa európskeho prístupu k mikrocertifikátom pre celoživotné vzdelávanie a zamestnateľnosť (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 10), odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 týkajúce sa individuálnych vzdelávacích účtov (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 26), odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 o zabezpečení spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 35) a odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 o vzdelávaní zameranom na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Odporúčanie Rady z 28. novembra 2022 týkajúce sa iniciatívy Cesta k úspechu v škole, ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 28. júna 2011 o politikách na zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky (Ú. v. EÚ C 469, 9.12.2022, s. 1).

⁽¹¹⁾ Odporúčanie Rady z 8. decembra 2022 týkajúce sa prístupu k cenovo dostupnej, vysokokvalitnej dlhodobej starostlivosti (Ú. v. EÚ C 476, 15.12.2022, s. 1) a odporúčanie Rady z 8. decembra 2022 o vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve: barcelonské ciele do roku 2030 (Ú. v. EÚ C 484, 20.12.2022, s. 1).

⁽¹²⁾ Odporúčanie Rady z 30. januára 2023 o primeranom minimálnom príjme zaručujúcom aktívne začleňovanie (Ú. v. EÚ C 41, 3.2.2023, s. 1).

⁽¹³⁾ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2021/402 zo 4. marca 2021 týkajúce sa účinnej aktívnej podpory zamestnanosti po kríze spôsobenej ochorením COVID-19 (EASE) (Ú. v. EÚ L 80, 8.3.2021, s. 1).

Komisie o budovaní hospodárstva, ktoré pracuje v prospech ľudí: akčný plán pre sociálne hospodárstvo ⁽¹⁵⁾, o akčnom pláne digitálneho vzdelávania na roky 2021 – 2027 ⁽¹⁶⁾, o stratégii v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030 ⁽¹⁷⁾, o balíku opatrení v oblasti zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím ⁽¹⁸⁾, o európskej stratégii v oblasti starostlivosti ⁽¹⁹⁾, o Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody určenom pre vek emisnej neutrálnosti ⁽²⁰⁾, o posilnení sociálneho dialógu v Európskej únii ⁽²¹⁾, o lepšom posudzovaní distribučného vplyvu politik členských štátov ⁽²²⁾, rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316 ⁽²³⁾, smerníc Európskeho parlamentu a Rady z 19. októbra 2022 ⁽²⁴⁾, z 23. novembra 2022 ⁽²⁵⁾ a z mája 2023 ⁽²⁶⁾, rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom roku zručností 2023 ⁽²⁷⁾, oznámenia Komisie a návrhu odporúčania Rady týkajúcich sa rámcových podmienok sociálneho hospodárstva ⁽²⁸⁾ a návrhov Komisie týkajúcich sa preskúmania správy hospodárskych záležitostí z 26. apríla 2023.

- (6) V európskom semestri sa spájajú rôzne nástroje do jedného zastrešujúceho rámca pre integrovanú mnohostrannú koordináciu politik v oblasti hospodárstva a zamestnanosti a dohľad nad týmito politikami v rámci Únie. Pri presadzovaní environmentálnej udržateľnosti, produktivity, spravodlivosti a makroekonomickej stability európsky semester spája zásady Európskeho piliera sociálnych práv a sociálneho prehľadu, ktorý je jeho nástrojom na monitorovanie, a poskytuje príležitosť pre intenzívne zapojenie sociálnych partnerov, občianskej spoločnosti a iných zainteresovaných strán. Podporuje plnenie cieľov udržateľného rozvoja. Politiky Únie a členských štátov v oblasti hospodárstva a zamestnanosti by mali ísť ruka v ruke so spravodlivým prechodom Európy na klimaticky neutrálne, environmentálne udržateľné a digitálne hospodárstvo, pričom ich cieľom by malo byť zlepšenie konkurencieschopnosti, zabezpečenie primeraných pracovných podmienok, podpora inovácie, sociálnej spravodlivosti a rovnakých príležitostí a vzostupná sociálno-hospodárska konvergencia, ako aj riešenie nerovností a regionálnych rozdielov.

-
- ⁽¹⁴⁾ Uznesenie Rady o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave v záujme vytvorenia európskeho vzdelávacieho priestoru a neskôr (2021 – 2030) (Ú. v. EÚ C 66, 26.2.2021, s. 1).
- ⁽¹⁵⁾ COM(2021) 778 final.
- ⁽¹⁶⁾ COM(2020) 624 final.
- ⁽¹⁷⁾ COM(2021) 101 final.
- ⁽¹⁸⁾ [Balík opatrení v oblasti zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím na zlepšenie výsledkov osôb so zdravotným postihnutím na trhu práce – zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie – Európska komisia \(europa.eu\).](https://europa.eu/european-council/en/bal%C3%ADk-opatren%C3%AD%C3%AD-v-oblasti-zamestnanosti-os%C3%B4b-so-zdravotn%C3%ADm-postihnut%C3%ADm-na-zlep%C5%A1enie-v%C3%ADsledkov-os%C3%B4b-so-zdravotn%C3%ADm-postihnut%C3%ADm-na-trhu-pr%C3%A1ce-zamestnanos%C5%A5-soci%C3%A1lne-z%C3%A1le%C5%B4itosti-a-za%C5%A1lenenie-Eur%C3%B3pska-komisia-europa.eu)
- ⁽¹⁹⁾ COM(2022) 440 final.
- ⁽²⁰⁾ COM(2023) 62 final.
- ⁽²¹⁾ COM(2023) 38 a 40 final.
- ⁽²²⁾ COM(2022) 494 final.
- ⁽²³⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316 z 22. decembra 2021 o Európskom roku mládeže (2022) (Ú. v. EÚ L 462, 28.12.2021, s. 1).
- ⁽²⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2041 z 19. októbra 2022 o primeraných minimálnych mzdách v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2022, s. 33).
- ⁽²⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2381 z 23. novembra 2022 o zlepšení rodovej vyváženej medzi riadiacimi pracovníkmi kótovaných spoločností a súvisiacich opatreniach (Ú. v. EÚ L 315, 7.12.2022, s. 44.)
- ⁽²⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady [(EÚ) 2023/... z...], ktorou sa posilňuje uplatňovanie zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty.
- ⁽²⁷⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/936 z 10. mája 2023 o Európskom roku zručností (Ú. v. EÚ L 125, 11.5.2023, s. 1).
- ⁽²⁸⁾ ...

- (7) Zmena klímy a ostatné výzvy súvisiace so životným prostredím, potreba zabezpečiť spravodlivú zelenú transformáciu, budúci prechod na energetickú nezávislosť, vyššia konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu a potreba zabezpečiť otvorenú strategickú autonómiu Európy, ako aj digitalizácia, umelá inteligencia, nárast telepráce, platformové hospodárstvo a demografické zmeny hlboko transformujú európske hospodárstva a spoločnosti. Únia a jej členské štáty majú spolupracovať s cieľom účinne a proaktívne riešiť uvedený štrukturálny vývoj a podľa potreby prispôbiť existujúce systémy, pričom by mali uznávať úzku vzájomnú prepojenosť hospodárstiev a trhov práce členských štátov, a súvisiace politiky. To si vyžaduje koordinované, ambiciózne a účinné politické opatrenia na úrovni Únie, ako aj na vnútroštátnej úrovni a zároveň uznávanie úlohy sociálnych partnerov, a to v súlade so ZFEÚ a s právnymi predpismi Únie o správe hospodárskych záležitostí a pri zohľadnení Európskeho piliera sociálnych práv. Takéto politické opatrenia by mali zahŕňať oživenie udržateľných investícií, obnovený záväzok vykonávať v náležitej postupnosti reformy, ktoré posilňujú udržateľný a inkluzívny hospodársky rast, vytváranie kvalitných pracovných miest, produktivitu, primerané pracovné podmienky, sociálnu a územnú súdržnosť, vzostupnú sociálno-hospodársku konvergenciu, odolnosť a uplatňovanie fiškálnej zodpovednosti. Ako sa uvádza v odporúčaní Rady zo 16. júna 2022 o vzdelávaní zameranom na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj, systematické začleňovanie rozmeru vzdelávania a odbornej prípravy do iných politík súvisiacich so zelenou transformáciou a udržateľným rozvojom z celoživotného hľadiska môže podporiť vykonávanie týchto politík. Podpora by sa mala poskytovať z existujúcich únijských programov financovania, a najmä z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ⁽²⁹⁾ a z fondov politiky súdržnosti vrátane Európskeho sociálneho fondu plus zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 ⁽³⁰⁾ a Európskeho fondu regionálneho rozvoja, ktorý sa riadi nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 ⁽³¹⁾, ako aj z Fondu na spravodlivú transformáciu zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 ⁽³²⁾. Politické opatrenia by mali byť kombináciou opatrení na strane ponuky a dopytu, pričom by sa mal zároveň zohľadňovať ich vplyv na hospodárstvo, životné prostredie, zamestnanosť a sociálnu oblasť.
- (8) V Európskom pilieri sociálnych práv, ktorý vyhlásili Európsky parlament, Rada a Komisia v novembri 2017 ⁽³³⁾, sa stanovuje dvadsať zásad a práv na podporu dobre fungujúcich a spravodlivých trhov práce a systémov sociálneho zabezpečenia, ktoré sú rozdelené do troch kategórií: rovnaké príležitosti a prístup na trh práce, spravodlivé pracovné podmienky a sociálna ochrana a začleňovanie. Tieto zásady a práva strategicky usmerňujú Úniu a zabezpečujú, aby prechod na klimatickú neutralitu a environmentálnu udržateľnosť, digitalizáciu a demografické zmeny boli sociálne spravodlivé a náležité a zachovávali územnú súdržnosť. Európsky pilier sociálnych

⁽²⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁽³⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013 ([Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 21](#)).

⁽³¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60).

⁽³²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 1).

⁽³³⁾ Medziinštitucionálne vyhlásenie Európskeho piliera sociálnych práv (Ú. v. EÚ C 428, 13.12.2017, s. 10).

práv a s ním súvisiaci sociálny prehľad predstavujú referenčný rámec na monitorovanie výsledkov členských štátov v oblasti zamestnanosti a sociálnej oblasti, na podporu reforiem a investícií na národnej, regionálnej a miestnej úrovni a na zosúladenie „sociálnych“ a „trhových“ aspektov v dnešnom modernom hospodárstve, a to aj prostredníctvom podpory sociálneho hospodárstva. Komisia 4. marca 2021 predložila Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv (ďalej len „akčný plán“) zahŕňajúci ambiciózne, ale realistické hlavné cieľové hodnoty EÚ v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby a doplnkové čiastkové cieľové hodnoty na rok 2030, ako aj revidovaný sociálny prehľad.

- (9) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád 8. mája 2021 na sociálnom samite v Porte uznali, že vykonávaním Európskeho piliera sociálnych práv sa posilní úsilie Únie o digitálnu, zelenú a spravodlivú transformáciu a prispeje sa k dosiahnutiu vzostupnej sociálnej a hospodárskej konvergencie a k riešeniu demografických výziev. Zdôraznili, že sociálny rozmer, sociálny dialóg a aktívne zapojenie sociálnych partnerov sú základom sociálneho trhového hospodárstva s vysokou konkurencieschopnosťou a uvítali nové hlavné cieľové hodnoty Únie. Potvrdili svoje odhodlanie, ktoré sa stanovuje v strategickom programe Európskej Rady na roky 2019 – 2024, pokračovať v prehlbovaní vykonávania Európskeho piliera sociálnych práv na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni s náležitým ohľadom na príslušné právomoci a zásady subsidiarity a proporcionality. Napokon zdôraznili, že je dôležité pozorne sledovať – a to aj na najvyššej úrovni – pokrok dosiahnutý pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a plnení hlavných cieľových hodnôt Únie na rok 2030.
- (10) Hlavné cieľové hodnoty EÚ na rok 2030 v oblasti zamestnanosti (aspoň 78 % obyvateľstva vo veku 20 – 64 rokov by malo byť zamestnaných), zručností (aspoň 60 % všetkých dospelých by sa malo každý rok zúčastňovať na odbornej príprave) a znižovania chudoby (aspoň o 15 miliónov menej ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením vrátane piatich miliónov detí), ktoré uvítali lídri EÚ v Porte a na zasadnutí Európskej rady v júni 2021, pomôžu spolu so sociálnym prehľadom pri monitorovaní pokroku v uplatňovaní zásad Európskeho piliera sociálnych práv ako súčasť rámca koordinácie politík v kontexte európskeho semestra. Okrem toho sa členské štáty na základe sociálneho záväzku z Porta vyzvali, aby stanovili ambiciózne národné cieľové hodnoty, ktoré náležite zohľadnia východiskovú pozíciu každej krajiny a ktoré by mali predstavovať primeraný príspevok k dosiahnutiu hlavných cieľových hodnôt Únie na rok 2030. V období medzi septembrom 2021 a júnom 2022 členské štáty na výzvu Komisie predložili svoje národné cieľové hodnoty. Na zasadnutí Rady EPSCO v júni 2022 ministri zdôraznili význam dôkladného sledovania pokroku, ktorý sa dosiahol pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a plnení hlavných cieľových hodnôt EÚ na rok 2030. Preto sú národné ciele teraz zahrnuté v Spoločnej správe o zamestnanosti na rok 2023 a budú ešte viac začlenené do nástrojov monitorovania v rámci semestra. Poradné orgány Rady EPSCO okrem toho sfinalizovali kľúčové posolstvá s cieľom poskytnúť podkladové informácie pre diskusiu o semestri na júnovom zasadnutí Rady EPSCO, a to o možnom rámci na posilnenie posudzovania a monitorovania rizík pre vzostupnú sociálnu konvergenciu v Únii.
- (11) Po invázii Ruska na Ukrajinu Európska rada vo svojich záveroch z 24. februára 2022 odsúdila kroky Ruska, ktorých cieľom je oslabiť európsku a celosvetovú bezpečnosť a stabilitu, a vyjadrila solidaritu s ukrajinským ľudom, pričom zdôraznila porušenie medzinárodného práva a zásad Charty Organizácie Spojených národov. V súčasnej situácii dočasná ochrana poskytnutá vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2022/382

(³⁴), ktorým sa aktivuje smernica 2001/55/ES, ponúka rýchlu a účinnú pomoc vysídleným osobám utekajúcim pred útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine v európskych krajinách a umožňuje im požívať v celej Únii minimálne práva poskytujúce náležitú úroveň ochrany. Účasťou na európskych trhoch práce môžu osoby vysídlené z Ukrajiny prispieť k posilneniu hospodárstva Únie a pomôcť podporiť svoju krajinu a ľudí doma. V budúcnosti môžu získané skúsenosti a zručnosti prispieť k obnove Ukrajiny. Dočasná ochrana poskytuje deťom a mladistvým bez sprievodu právo na poručníctvo alebo opatrovníctvo a prístup k vzdelávaniu a starostlivosti v detstve. Členské štáty by mali zapojiť sociálnych partnerov do navrhovania, vykonávania a hodnotenia politických opatrení zameraných na riešenie výziev v oblasti zamestnanosti a zručností vrátane výziev týkajúcich sa uznávania kvalifikácií vyplývajúcich z útočnej vojny Ruska proti Ukrajine. Sociálni partneri zohrávajú kľúčovú úlohu pri zmiernovaní dôsledkov vojny z hľadiska zachovania zamestnanosti a výroby.

- (12) Pri reformách trhu práce vrátane vnútroštátnych mechanizmov stanovovania miezd by sa mali dodržiavať vnútroštátne postupy sociálneho dialógu a autonómia sociálnych partnerov s cieľom zabezpečiť spravodlivé mzdy, ktoré umožňujú dôstojnú životnú úroveň a udržateľný rast a vzostupnú sociálno-hospodársku konvergenciu. Mali by poskytovať potrebný priestor na široké posúdenie sociálno-hospodárskych faktorov vrátane zlepšení v otázkach udržateľnosti, konkurencieschopnosti, inovácie, vytvárania kvalitných pracovných miest, pracovných podmienok, chudoby zamestnaných osôb, vzdelávania, odbornej prípravy a zručností, verejného zdravia, sociálnej ochrany a sociálneho začlenenia, ako aj reálnych príjmov. V tomto ohľade Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a ďalšie fondy Únie podporujú členské štáty pri vykonávaní reforiem a investícií, ktoré sú v súlade s prioritami Únie, aby sa európske hospodárstva a spoločnosti stali udržateľnejšími, odolnejšími a lepšie pripravenými na zelenú a digitálnu transformáciu v meniacej sa situácii po pandémie ochorenia COVID-19. Útočná vojna Ruska proti Ukrajine ešte viac zhoršila už existujúce sociálno-hospodárske výzvy. Členské štáty a Únia by mali naďalej zabezpečovať, aby sa zmiernili sociálne vplyvy, vplyvy na zamestnanosť a hospodárske vplyvy a aby bola transformácia sociálne spravodlivá a náležitá, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že väčšia otvorená strategická autonómia a zrýchlená zelená transformácia pomôžu znížiť závislosť od dovozu energie a iných strategických výrobkov a technológií najmä z Ruska. Je nevyhnutné posilňovať odolnosť a usilovať sa o vytváranie inkluzívnej a odolnej spoločnosti, v ktorej sú ľudia chránení, dokážu predvídať a zvládať zmeny a môžu sa aktívne podieľať na fungovaní spoločnosti a hospodárstva.

Na podporu zmien postavenia na trhu práce je potrebný ucelený súbor aktívnych politík trhu práce, ktorý pozostáva z dočasných a zacielených stimulov na prijímanie do zamestnania a na zmenu pracovného miesta, politík v oblasti zručností, vrátane učenia sa zameraného na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj, a zacielených, účinných a prispôsobiteľných služieb zamestnanosti, aj vzhľadom na zelenú a digitálnu transformáciu, ako sa zdôrazňuje okrem iného aj v odporúčaní Komisie (EÚ) 2021/402 a v odporúčaní Rady zo 16. júna 2022 týkajúcom sa zabezpečenia spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo. Mali by sa

(³⁴) Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1).

zabezpečiť dôstojné pracovné podmienky vrátane bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a fyzického aj duševného zdravia pracovníkov.

- (13) Je potrebné riešiť diskrimináciu vo všetkých jej formách, zabezpečiť rodovú rovnosť a podporovať zamestnanosť mladých ľudí. Mal by sa zabezpečiť rovnaký prístup a príležitosti pre všetkých a mala by sa znížiť chudoba a sociálne vylúčenie, najmä v prípade detí, osôb so zdravotným postihnutím a Rómov, predovšetkým zabezpečením účinného fungovania trhov práce a primeraných a inkluzívnych systémov sociálnej ochrany, ako sa uvádza v odporúčaní Rady z 8. novembra 2019 a v odporúčaní Rady z 30. januára 2023 o primeranom minimálnom príjme zaručujúcom aktívne začleňovanie ⁽³⁵⁾, a odstraňovaním prekážok, ktoré bránia inkluzívnemu vzdelávaniu zameranému na budúcnosť, odbornej príprave a celoživotnému vzdelávaniu a účasti na trhu práce, a to okrem iného aj prostredníctvom investícií do vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve v súlade s Európskou zárukou pre deti a s odporúčaním Rady o vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve: barcelonské ciele do roku 2030, a prostredníctvom investícií do digitálnych a zelených zručností v súlade s akčným plánom digitálneho vzdelávania a s odporúčaním Rady o vzdelávaní zameranom na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj, ako aj v súlade s odporúčaním Rady týkajúcim sa iniciatívy Cesta k úspechu v škole. Včasný a rovnaký prístup k cenovo dostupnej vysokokvalitnej dlhodobej starostlivosti v súlade s odporúčaním Rady o prístupe k cenovo dostupnej vysokokvalitnej dlhodobej starostlivosti a služby zdravotnej starostlivosti, vrátane prevencie a podpory zdravotnej starostlivosti, sú obzvlášť dôležité, a to aj vzhľadom na potenciálne budúce zdravotné riziká a v kontexte starnúcich spoločností. Viac by sa mal využívať potenciál osôb so zdravotným postihnutím prispievať k hospodárskemu rastu a sociálnemu rozvoju, a to v súlade so stratégiou v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím ⁽³⁶⁾, v ktorej sa členské štáty vyzývajú, aby stanovili ciele v oblasti zamestnanosti a vzdelávania dospelých pre osoby so zdravotným postihnutím. Nové technológie a meniace sa pracoviská v celej Únii umožňujú pružnejšiu organizáciu práce, ako aj lepšiu produktivitu a rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom a zároveň prispievajú k plneniu ekologických záväzkov EÚ. Na trhy práce takisto prinášajú nové výzvy, ktoré ovplyvňujú pracovné podmienky ľudí, zdravie a bezpečnosť pri práci i prístup k sociálnej ochrane. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa nové spôsoby práce premietli do kvalitných pracovných miest a zdravých pracovísk a aby sa pritom zachovali zavedené pracovné a sociálne práva a posilnil sa európsky sociálny model.
- (14) Integrované usmernenia by mali slúžiť ako základ odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ktoré môže Rada adresovať členským štátom. Členské štáty majú v plnej miere využívať svoje zdroje v rámci iniciatívy REACT-EU zriadenej nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2221 ⁽³⁷⁾, ktorá posilňuje fondy politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020 a Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD) do roku 2023. V dôsledku súčasnej krízy na Ukrajine bolo nariadenie (EÚ) 2020/2221 ďalej doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/562

⁽³⁵⁾ Odporúčanie Rady z 30. januára 2023 o primeranom minimálnom príjme zaručujúcom aktívne začleňovanie (Ú. v. EÚ C 41, 3.2.2023, s. 1).

⁽³⁶⁾ COM(2021) 101 final.

⁽³⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2221 z 23. decembra 2020, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o dodatočné zdroje a vykonávacie opatrenia na poskytovanie pomoci na podporu obnovy po kríze spojenej s pandémiou COVID-19 vrátane jej sociálnych dôsledkov a na prípravu zeleného, digitálneho a odolného oživenia hospodárstva (REACT-EU) (Ú. v. EÚ L 437, 28.12.2020, s. 30).

(³⁸), ako aj ďalšou zmenou nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 (³⁹), pokiaľ ide o zvýšené zálohové platby na iniciatívu REACT-EU a o nové jednotkové náklady, s cieľom pomôcť urýchliť integráciu ľudí odchádzajúcich z Ukrajiny a vstupujúcich do Únie, ako sa stanovuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/613 (⁴⁰).

Okrem toho by členské štáty mali v programovom období 2021 – 2027 v plnej miere využívať Európsky sociálny fond plus, Európsky fond regionálneho rozvoja, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, a ďalšie fondy Únie vrátane Fondu na spravodlivú transformáciu, ako aj Fondu InvestEU, zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 (⁴¹), a to na podporu kvalitných pracovných miest a sociálnych investícií, v boji proti chudobe, sociálnemu vylúčeniu a diskriminácii, na zlepšenie prístupnosti a začlenenia a na posilnenie príležitostí na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu pracovnej sily, ako aj celoživotného vzdelávania, vysokokvalitného vzdelávania a odbornej prípravy vrátane digitálnej gramotnosti a zručností pre všetkých s cieľom vybaviť ľudí vedomosťami a kvalifikáciami, ktoré si vyžaduje digitálne a zelené hospodárstvo. Členské štáty majú tiež v plnej miere využívať Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie, zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/691 (⁴²), na podporu pracovníkov prepustených v dôsledku veľkých reštrukturalizačných udalostí, ako je pandémie ochorenia COVID-19, a sociálno-ekonomických transformácií, ktoré sú výsledkom globálnejších trendov, ako aj technologických a environmentálnych zmien. Hoci sú integrované usmernenia adresované členským štátom a Únii, mali by sa vykonávať v partnerstve so všetkými národnými, regionálnymi a miestnymi orgánmi, v úzkej spolupráci s parlamentmi, ako aj so sociálnymi partnermi a zástupcami občianskej spoločnosti.

- (15) Výbor pre zamestnanosť a Výbor pre sociálnu ochranu majú monitorovať vykonávanie príslušných politík so zreteľom na usmernenia pre politiky zamestnanosti a v súlade so svojim príslušným mandátom vyplývajúcim zo zmluvy. Uvedené výbory a ďalšie prípravné orgány Rady zapojené do koordinácie hospodárskych a sociálnych politík majú úzko spolupracovať. Malo by sa pokračovať v dialógu medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o politikách, najmä pokiaľ ide o usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov.
- (16) Uskutočnili sa konzultácie s Výborom pre sociálnu ochranu,

(³⁸) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/562 zo 6. apríla 2022, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 223/2014, pokiaľ ide o Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe (CARE) (Ú. v. EÚ L 109, 8.4.2022, s. 1).

(³⁹) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

(⁴⁰) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/613 z 12. apríla 2022, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 223/2014, pokiaľ ide o zvýšené predbežné financovanie zo zdrojov REACT-EU a zavedenie jednotkových nákladov (Ú. v. EÚ L 115, 13.4.2022, s. 38).

(⁴¹) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30).

(⁴²) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/691 z 28. apríla 2021 o Európskom fonde na prispôsobenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie (EGF), ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1309/2013 (Ú. v. EÚ L 153, 3.5.2021, s. 48).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov, ktoré sú stanovené v prílohe k rozhodnutiu Rady (EÚ) 2022/2296, zostávajú v platnosti aj v roku 2023 a členské štáty ich zohľadnia vo svojich politikách zamestnanosti a v programoch reforiem.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedička*